

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการทำงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 37)

การสอนแจกลูกสะกดคำเป็นเรื่องจำเป็นมากสำหรับผู้เริ่มเรียน หากครูไม่ได้สอนแจกลูกสะกดคำแก่นักเรียนในระยะเริ่มการเรียน นักเรียนจะขาดหลักเกณฑ์การประสมคำ ทำให้เมื่ออ่านหนังสือมากขึ้นจะสับสน อ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือผิด ซึ่งเป็นปัญหาของเด็กนักเรียนไทยในปัจจุบัน ผลจากการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ย่อมส่งผลกระทบต่อ การเรียนวิชาอื่น ๆ ด้วย เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำหรับการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การสอนอ่านแจกลูกครุควรเริ่มเมื่อนักเรียนอ่านเป็นคำไปได้สักระยะหนึ่ง ซึ่งในระยะเริ่มแรกนี้อาจอยู่ในช่วงปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษา เด็กเรียนการอ่านโดยการจำรูปคำที่เป็นคำ พื้นฐาน เป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นคำใกล้ตัวเด็ก ครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจที่จะจัดการเรียนการสอนให้ได้คุณภาพ (กรมวิชาการ. 2546 : 134) ประกอบกับยังขาดสื่อที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนในกลุ่มปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาไทยในภาพรวม ทำให้ค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดมาก ทำให้มีจุดอ่อนที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคือ ครูยังไม่เปลี่ยนวิธีสอนเนื่องจากขาดเทคนิคการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีภาระงานอื่นมาก ขาดการเอาใจใส่

นักเรียนอย่างจริงจัง ขาดการวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 3. 2551 : 14) สอดคล้องกับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก
สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 2 (พ.ศ. 2549 - 2553) โรงเรียนบ้านปลาเค็ด
ปลาปิดสำโรง ตำบลยางท่าแจ้ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม (สำนักงานรับรอง
มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549 : 47 - 49) ที่สรุปผลผลวิเคราะห์สถานศึกษา
จากผลประเมินปัจจัยในสถานศึกษาจุดที่ควรพัฒนาด้านครูขาดการวิจัยในชั้นเรียนและการนำ
ผลการวิจัยมาพัฒนาผู้เรียน ด้านผู้เรียนควรพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
ด้านปัจจัยภายนอกสถานศึกษา สถานศึกษาขาดสื่อเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และความ
ต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านปลาเค็ดปลาปิดสำโรง ผลการทดสอบ mt ชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย 51.03 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 3 ที่มีค่าเฉลี่ย 60.31 (โรงเรียนบ้านปลาเค็ดปลาปิดสำโรง. 2552 : 9) ทั้งนี้
อาจเป็นเพราะว่านักเรียนขาดพื้นฐานในการอ่านและการเขียนทำให้อ่านหนังสือไม่ได้
เนื่องจากนักเรียนขาดหลักเกณฑ์ในการอ่านแบบแจกลูกสะกดคำทำให้อ่านหนังสือไม่ได้ทำ
ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และอาจเป็นไปได้ที่ครูไม่ปฏิรูปการจัดกิจกรรมการเรียนการ
สอนของตนเองไม่สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้นักเรียนขาดความสนใจที่จะเรียนรู้

การนำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน
เป็นสื่อ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์
ตามระดับความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยผู้เรียนสามารถเรียนได้ตาม
อัตราการเรียนรู้ของแต่ละคนผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ยังสามารถ
แสดงกราฟิก ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงประกอบได้ ทำให้นักเรียนทราบผลการเรียนรู้
ของตัวเองได้ทันทีว่าสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปนั้นถูกหรือผิด จึงช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
ยิ่งขึ้น (ชนิกานต์ วัจวิเศษกุล. 2549 : 32) สอดคล้องกับพัชชา พัฒนโสภณ (2547 : 3)
ที่กล่าวว่าคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อการสอนที่ทำให้การเรียนการสอนมีการโต้ตอบกัน
ระหว่างผู้เรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์เช่นเดียวกับการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน
ในห้องเรียนปกติ เพราะคอมพิวเตอร์มีความสามารถในการตอบสนองต่อข้อมูลที่ผู้เรียนป้อน
ทันทีนับเป็นการเสริมแรงแก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี คล้ายกับครุณี เขาวนหมื่นไวย (2548 : 7 -
8) การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะช่วยสร้างพื้นฐานให้ผู้เรียนเกิดความรู้
ความเข้าใจ ก่อนเข้าสู่การเรียนปกติโดยที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และทบทวนบทเรียนได้

ด้วยตนเองตามความต้องการ จะทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการในการเรียนรู้ และเกิดความก้าวหน้า มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ผู้พัฒนาได้กำหนดไว้ การเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีลักษณะคล้ายกับการเรียนในชั้นเรียนตามปกติ โดยมีคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นเครื่องช่วยครูในการสอนเสมือนทำหน้าที่แทนครูสามารถสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความถนัด ตามความสามารถ ความสนใจและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนโดยผ่านทางจอภาพและมีการประเมินผล เพื่อเสนอแนะขั้นตอนหรือระดับการเรียนในขั้นต่อไป จึงนับได้ว่าคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ทางการศึกษาที่มีประโยชน์อย่างมาก อันเนื่องมาจาก ความทันสมัยในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้นว่า ความสะดวก รวดเร็ว แม่นยำ และสามารถเก็บข้อมูลได้รวดเร็วทั้งยังสามารถคำนวณตัวเลขได้รวดเร็ว จึงเหมาะที่จะใช้ในการศึกษา

จากการศึกษาพื้นฐานการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนวัยเริ่มเรียนที่จำเป็นต้องอ่านภาษาไทยให้ได้ก่อน โดยเริ่มจากฝึกให้นักเรียนรู้จักการแจกลูกสะกดคำนำไปสู่การอ่านให้คล่อง เขียนให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษาไทยและการวิจัยเกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจึงเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยที่จะนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ วิธีการจัดกิจกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การแจกลูกสะกดคำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการแจกลูกสะกดคำที่เน้นย้ำทำบ่อยสำหรับนักเรียนทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน หรือทุกสถานที่ที่มีคอมพิวเตอร์ ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามอรรถศาสตร์และตามความสามารถของนักเรียนเองส่งผลให้นักเรียนมีทักษะในการอ่าน เขียนภาษาไทยเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับชั้นสูงต่อไปและรู้จักใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสืบค้นข้อมูลในการเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การแจกลูกสะกดคำ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การแจกลูกสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง การแจกลูกสะกดคำ

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การแจกลูกสะกดคำ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
5. เพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การแจกลูกสะกดคำ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

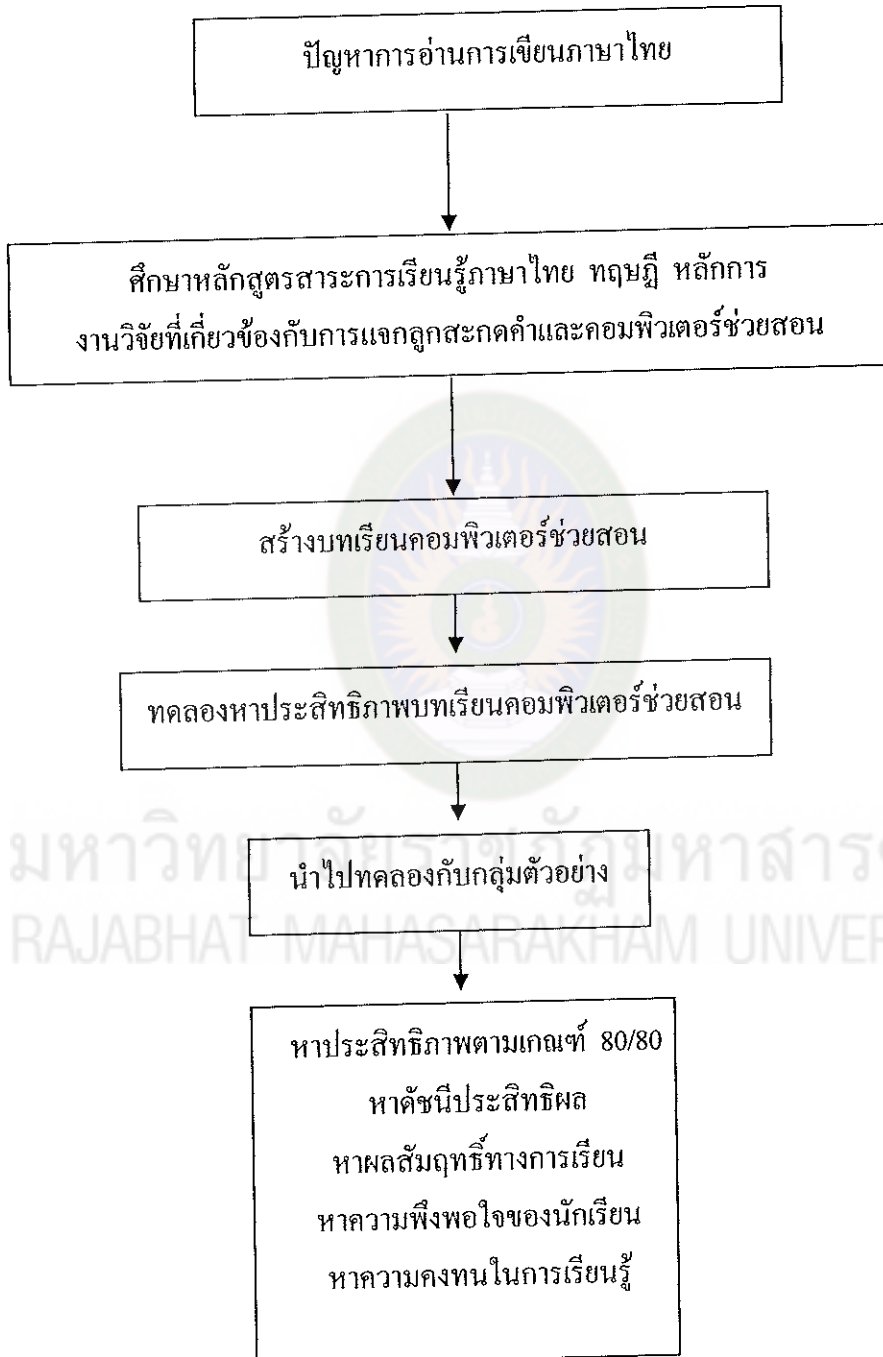
สมมุติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การแจกลูกสะกดคำ หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านปลาเดิปลาปีดสำโรง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 10 คน

2. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ คำพื้นฐานสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2546 ประกอบด้วย

2.1 คำสะกดแม่ ก. กา

2.2 คำสะกดแม่ กง

2.3 คำสะกดแม่ กม

2.4 คำสะกดแม่ กน

2.5 คำสะกดแม่ เกย

2.6 คำสะกดแม่ เกอว

2.7 คำสะกดแม่ กบ

2.8 คำสะกดแม่ กค

2.9 คำสะกดแม่ กก

3. ตัวแปรในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

เรื่อง การแจกลูกสะกดคำ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.3 ความพึงพอใจบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง การแจกลูก

สะกดคำ

3.2.4 ความคงทนในการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction : CAI) หมายถึง การใช้คอมพิวเตอร์มาเป็นการเรียนรู้ช่วยในกิจกรรมการเรียนรู้ของครูและนักเรียน โดยอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์ในการนำเสนอเนื้อหาในบทเรียนให้กับผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะเรียนเนื้อหาในบทเรียนจากเครื่องคอมพิวเตอร์ และได้เรียนรู้ที่ละขั้นตอนตามระดับความสามารถในการนำเสนอได้มีการวางแผนเนื้อหาในบทเรียนอย่างเป็นขั้นตอน สามารถตอบสนองกับผู้เรียน มีการทบทวนการทำแบบฝึกหัด และการประเมินผล กรณีที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจสิ่งที่เรียนรู้จากครูผู้สอนในชั้นเรียน ก็สามารถเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีโอกาสได้ทบทวนความรู้และทดสอบความเข้าใจจากการทำกิจกรรมหรือแบบฝึกหัดด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองในเรื่องนั้น ๆ ได้หรือ ในกรณีที่ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียนในชั้นเรียนแล้ว ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้นเป็นการขยายขอบข่ายการเรียนรู้ของตนเองให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

การแจกลูก หมายถึง การออกเสียงคำที่ประสมด้วยเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด โดยมีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงเริ่มแรกตามด้วยเสียงสระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ตามลำดับ

การสะกดคำ หมายถึง การอ่านออกเสียงตามพยัญชนะ สระ ตัวสะกด วรรณยุกต์ มาประสมกันให้มีความหมายที่ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 และสามารถนำคำดังกล่าวไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

คำ หมายถึง คำที่กรมวิชาการกำหนดไว้ในหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาทีและวรรณคดีลำนำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2546 ซึ่งผู้วิจัยนำมาสร้างคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง การแจกลูกสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง คุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งตัวเลขแต่ละตัวมีความหมาย ดังนี้

80 ตัวแรก (E₁) หมายถึง ร้อยละ 80 ของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคน ที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อยท้ายหน่วยการเรียนรู้ทุกหน่วย

80 ตัวหลัง (E₂) หมายถึง ร้อยละ 80 ของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคน

ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสิ้นสุดลง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจโดยรวมของนักเรียน

จากการเรียนรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งวัดได้จากคะแนนของการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแจกลูกสะกิดคำ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีข้อสอบทั้งหมดจำนวน 20 ข้อ และมีลักษณะเป็นแบบปรนัย 3 ตัวเลือก

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลในทางบวกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ส่งผลให้เกิดความประทับใจ มีความยินดี ต่อสิ่งนั้นส่งผลให้ได้รับการตอบสนองในทางบวก ความพึงพอใจสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์จากที่เคยเป็นลบอาจกลับเป็นทางบวกได้เมื่อทำให้สิ่งนั้นมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรือจากทางบวกอาจกลายเป็นทางลบได้เมื่อทำให้สิ่งนั้นไม่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิผลให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ความคงทนในการเรียนรู้ หมายถึง การคงไว้ซึ่งผลการเรียนรู้หรือการระลึกถึงสิ่งที่เคยเรียนมาแล้วของนักเรียนหลังจากที่ทิ้งช่วงระยะเวลาหนึ่ง วัดได้จากความสามารถของนักเรียนในการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการเรียนรู้ผ่านไปแล้ว 14 วัน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิมวัดคะแนนความคงทนในการเรียนรู้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ สามารถเป็นแบบอย่าง สามารถอ้างอิง เป็นแบบอย่างที่จะให้ครูนำไปปฏิบัติ หรือเป็นแนวทางในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป หรือแม้กระทั่งกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ของตนเอง และคณะครูอื่น ๆ อีกด้วย

2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การแจกลูกสะกิดคำ เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้ใช้ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งอาจจะใช้เนื้อหาใหม่หรือให้นักเรียนไปทบทวนที่หลังด้วยตนเอง

3. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนี้ ได้มีการเผยแพร่ไปในโรงเรียน ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ จนทำให้ครูนำไปใช้ และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียนเป็นอย่างดี